03/12/2019

Στην τελική ευθεία η αποκατάσταση του Αγ. Νικολάου Χαμζάουι

Πατριαρχεία / Πατριαρχείο Αλεξανδρείας

Λίγες μόνο μέρες απομένουν για να παραδοθεί το έργο της αποκατάστασης του ιστορικού ναού του Αγίου Νικολάου στο Χαμζάουι, του Καθεδρικού ναού της Πατριαρχικής Επιτροπείας Καΐρου. Το έργο χρηματοδοτεί το Πατριαρχείο Αλεξανδρείας και μέχρι στιγμής έχει υλοποιηθεί η πρώτη και η δεύτερη φάση του, δηλαδή η δημιουργία αποστραγγιστικού δικτύου προκειμένου να διοχετεύει την ανερχόμενη υγρασία και την αποκατάσταση των όψεων.

Ρεπορτάζ: Κάτια Τσιμπλάκη/ ekkairo.org

Στον Αγ. Νικόλαο συναντήσαμε τον Πολιτικό Μηχανικό κ. Μιχάλη Μπίσκο, ο οποίος ανέλαβε το σχεδιασμό και την υλοποίηση της αποκατάστασης του ιστορικού μνημείου. Ο κ. Μπίσκος μας ξενάγησε στο ναό και στο παρεκκλήσι του, στις αποθήκες και μας έδειξε τις κολώνες που στην κυριολεξία είχαν αποσαθρωθεί από την υγρασία. Μιλώντας μάλιστα για το μέγεθος της ζημιάς που είχαν προκαλέσει, μας είπε ότι ήταν δέκα φορές μεγαλύτερο από τις φθορές στον Κοινοτικό Ναό των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης.

Ενδεικτικά μας λέει ότι ακόμη και οι λίθοι, το βασικό δομικό στοιχείο του ναού είχαν διαβρωθεί ενώ οι αρμοί που τους ένωναν ήταν ανύπαρκτοι. Έτσι αναγκάστηκε να «γεμίσει» αρμούς και πέτρες με συγκολλητικό υλικό για να μπορέσει να διασώσει το μνημείο. Ο κ. Μπίσκος μιλά όμως με τα πιο θερμά λόγια και για την αρχαιολογική υπηρεσία, η οποία βρίσκεται στο πλευρό του κατά την πορεία των εργασιών και φυσικά έχει δώσει «το πράσινο φως» για την υλοποίησή τους.

«Το έργο αποκατάστασης το Αγίου Νικολάου χωρίζεται στην πρώτη και στην δεύτερη φάση. Στην πρώτη φάση έγιναν τα έργα υποδομής και το αποστραγγιστικό δίκτυο. Η δεύτερη φάση αφορά την αποκατάσταση των όψεων. Η τρίτη φάση είναι η αποκατάσταση του ναού εσωτερικά», αναφέρει στο «Νέο Φως» ο κ. Μπίσκος και επισημαίνει ότι μέχρι την εκπνοή του 2019 ολοκληρώνονται οι δύο πρώτες φάσεις αποκατάστασης του έργου.

«Η πρώτη φάση ήταν και η πιο σπουδαία καθώς έπρεπε να στηριχθεί το κτήριο που χρονολογείται από το 1400. Είναι ένα πολύ παλιό κτίσμα κατασκευασμένο από λίθους και με ενός μέτρου τοίχο, αλλά με πάρα πολύ υπόγειο υδροφόρο ορίζοντα ο

οποίος έχει επηρεάσει τη θεμελίωση του ναού. Αυτή είναι η σπουδαιότερη επέμβαση που έχουμε κάνει για να σώσουμε την «επίθεση» της υγρασίας. Κάναμε ένα αποστραγγιστικό δίκτυο γύρω γύρω από το ναό με ένα φρεάτιο αντλιών, το οποίο μαζεύει τα νερά περιμετρικά του ναού, τα οποία στη συνέχεια τα ρίχνουμε στην κεντρική αποχέτευση. Αυτό είναι το σπουδαιότερο έργο θα έλεγα που έγινε».

Τα προβλήματα όμως είναι πολλαπλά για τον ιστορικό ναό, στον οποίο έχουν γίνει χειροτονίες ιεραρχών ανάμεσά τους και του Αγίου Νεκταρίου, του Επισκόπου Πενταπόλεως. Εκτός από την ανερχόμενη υγρασία που «ροκάνιζε» τα θεμέλια και τους τοίχους του ναού, το αποχετευτικό ήταν η δεύτερη «πληγή».

«Επίσης, υπήρχε πολύ μεγάλο πρόβλημα αποχέτευσης όλου του συγκροτήματος της Πατριαρχικής Επιτροπείας προς τον κεντρικό αγωγό. Κάναμε ειδικό αγωγό και τον ενώσαμε με την κεντρική αποχέτευση. Αποσυμφορήθηκε δηλαδή, ο υπόγειος ορίζοντας του ναού», μας λέει ο κ. Μπίσκος και εξηγεί: «Βρήκα τη θεμελίωση σε πάρα πολύ άσχημη κατάσταση. Υπήρχαν μόνο οι πέτρες και δεν υπήρχαν οι αρμοί. Αναγκαστήκαμε να τους ξαναγεμίσουμε με ειδικά υλικά. Κάναμε ενέσεις με τσιμέντο και στους αρμούς και στις πέτρες για να τις ενισχύσουμε και δημιουργήσαμε και την υγρομόνωση γύρω γύρω από το ναό. Επίσης, με την

ευκαιρία φτιάξαμε όλο το σύστημα αποχέτευσης του ναού. Κατά την εκσκαφή συναντήσαμε πολλά προβλήματα. Οι κολώνες των εισόδων του Αγίου ήταν χωρίς ουσιαστική θεμελίωση. Αναγκαστήκαμε και κάναμε ειδικές βάσεις για να τις στηρίξουμε».

Ο ναός υπάγεται στην Αρχαιολογική Υπηρεσία, η οποία έχει δώσει άδεια για την υλοποίηση των εργασιών και στα τρία στάδια.

Σε ότι αφορά την τρίτη φάση του έργου ο κ. Μπίσκος εξηγεί ποιες εργασίες θα περιλαμβάνει: «Η τελική φάση που θα είναι η αποκατάσταση του ναού εσωτερικά, πρέπει να γίνει η θεμελίωση του ναού και εσωτερικά γιατί η υγρασία επηρεάζει το στολισμό του ναού».

Ο ναός του Αγίου Νικολάου βρίσκεται κοντά στο πανεπιστήμιο Αλ Αζχάρ και είναι από τους παλιότερους ναούς της Ορθοδοξίας στο Κάιρο. Απέναντι ακριβώς, στον ίδιο χώρο της Πατριαρχικής Επιτροπείας Καΐρου, βρίσκεται το κελί του Αγίου Νεκταρίου και ο ναός που τιμάται στο όνομά του.

Ο ναός του Αγίου Νικολάου, είναι από τα σπουδαιότερα μνημεία του χριστιανισμού. Βρίσκεται κοντά στις πυραμίδες, μεταξύ της αρχαίας Μέμφιδος και της Ηλιουπόλεως.

Η ίδρυσή του χρονολογείται από τον 14ο αιώνα. Ήταν η έδρα του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας γεγονός που σημαίνει ότι εκεί γίνονταν οι λειτουργίες, οι χειροτονίες, οι νεκρώσιμες ακολουθίες των Πατριαρχών.

Η Επιτροπή του Ελληνορθόδοξου Πατριαρχείου Αλεξανδρείας που στεγάζεται δίπλα στο ναό ιδρύθηκε το 1933 από τον Πατριάρχη Μελέτιο Μεταξάκη.

Τα θυρανοίξια του ανακαινισμένου ναού έγιναν στις 10 Ιουνίου 2007. Για την αποκατάστασή του συνέβαλε οικονομικά η Βουλή των Ελλήνων. Στο σκευοφυλάκιο του ναού υπάρχουν πολύτιμα ιερά λατρευτικά αντικείμενα. Εντυπωσιακός είναι και ο εσωτερικός διάκοσμος του ναού. Έχει μοναδικές αγιογραφίες και εικόνες. Η δε οροφή είναι ξύλινη με μοναδικό διάκοσμο. Αρκετές από τις ξύλινες κολώνες του γυναικωνίτη είναι από δοκάρια πλοίων που μαρτυρούν τη συμβολή των Ελλήνων

στην ανέγερση του ναού. Πρόκειται για εκείνους που είτε ταξίδευαν σε κάθε γωνιά της γης για να εξασφαλίσουν τα προς το ζειν αλλά και αυτούς που βρήκαν στην Αίγυπτο έναν νέο τόπο να δημιουργήσουν το σπιτικό τους.